

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Job 1, 13 – 22

Text: Job 2, 6 – 10 *Hospodin satanovi odvětil: "Nuže, měj si bo v moci, avšak ušetři jeho život." A satan od Hospodina odešel a ranil Jóa od hlavy k patě ošklivými vředy. Jób vzal strěp, aby se mohl škrábat, a posadil se do popela. Jeho žena mu však řekla: "Ještě se držíš své bezúbohnosti? Zlořeč Bohu a zemři." Ale on jí odpověděl: "Mluvíš jako nějaká bláhová žena. To máme od Boha přijímat jenom dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme?" Při tom všem se Jób svými rty neprobřešil.*

Možná jsem měl zvolit něco veselejšího. Něco o radosti nebo vděčnosti. Vždyť, chceme-li v životě prožívat radost, musíme si uvědomovat hlavně ty dobré věci, které v životě dostáváme. A ty zlé, pokud možno, si raději vůbec nepřipouštět. I když nás třeba štvou, tak prostě je v sobě potlačit, vytěsnit ze své mysli a dělat, jakoby neexistovaly. A pak se jakože tvářit šťastně, jak se na správného křesťana sluší. Jenže, upřímně řečeno, nevypadali bychom pak jako nějaká bláhová žena? To máme od Boha přijímat jenom dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme? Vždyť každý opravdový život přináší věci dobré i zlé. Je snad křesťanská víra určena jen pro ty, kdo se zrovna radují, protože se mají dobře? A co ti ostatní? To mají chválit Boha jen ti šťastní, kdežto nešťastní Boha chválit nebudou? Jak to myslí Job, když říká: To máme od Boha přijímat jenom dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme?

Tak teď jsem nastolil otázku, na kterou myslím ani v tomto kázání uspokojivou odpověď nenajdu. A řeknu-li – ano, i zlé věci máme poslušně přijímat – budu mít i tak pocit, že je to pořád trochu laciná odpověď, která mě v dané chvíli nic nestojí. Ale koneckonců, vždyť ona i ta Jobova výpověď je formulována jen jako řečnická otázka bez odpovědi. Vlastně celá kniha Job vyznívá zdánlivě jako otázka bez odpovědi. Ani sám Bůh v knize Job prostě nedává laciné odpovědi na naše otázky. Přesto není tato kniha v bibli zbytečná. Učí nás poprat se s těžkými věcmi, dokonce se o to s Pánem Bohem pohádat. A to není marné.

Takže ještě jednou. Mohli bychom tu dnes číst třeba žalm 136, kde je taxativní výčet všech dobrých skutků, které Hospodin Izraelcům prokázal, nebo žalm 145, který chválí Hospodina za to, že otvírá svou ruku a ve své přízni sytí všechno, co žije. Jenže my jsme četli naopak výčet všeho zlého, co může člověka postihnout. A máme tu i radu: „Zlořeč Bohu a zemři.“ Jobova žena, jako prodloužená ruka satanova, jako Eva pokušitelka, navádí Joba, aby za ty zlé věci Bohu zlořečil. A je až s podivem, kolik lidí kolem nás se její rady drží. Stojíte-li ve frontě v supermarketu, slyšíte lidi nadávat. Sedíte-li ve zpožděném vlaku, slyšíte lidi nadávat. Potkáte-li po letech své bývalé spolužáky, slyšíte je nadávat. Sedíte-li u televize u zpráv, slyšíte se nadávat. A tak bych mohl pokračovat nekonečně dlouho. Pak by z tohoto mého kázání mohl vzniknout dojem, že na vás morálně apelují, abychom hlavně nenadávali, abychom drželi ústa a krok, protože že nadávat je zlé. A my bychom měli myslet hlavně na to dobré, takže i to nadávání jako další zlou věc bychom měli v sobě potlačit, vytěsnit ze své mysli a myslet opět jen na hezké věci.

Jenže rada Jobovy ženy není tak povrchní, jak by se mohlo zdát. Kdyby řekla Jobovi: „Zanadávej si a uleví se ti“, byla by to přinejmenším velmi moudrá psychologická rada. I Písmo nás vybízí, abychom dávali průchod svému hněvu, pouze si máme dát pozor, abychom přitom nezhrěšili. „Hněvejte se a nehřešte“ čteme v listu Efezským. Jenže Jobova žena to myslí jinak. Ona říká: „Zlořeč Bohu a zemři.“ Tzn. udělej něco, za co by tě Pán Bůh už musel potrestat samou smrtí, a tak by tvé trápení skončilo. Takové živení s břemenem utrpení, to přece není k životu. Skonči to a budeš mít pokoj. Rada Jobovy ženy však není řešením problémů, nýbrž opět jen únikem před problémy. Je to opět ono laciné vytěsnění, potlačení, strčení hlavy do písku jako pštros, zaujetí postoje doslova a do písmene mrtvého brouka. Jenom se hlavně s Pánem Bohem nehádat. Jen hlavně nebojovat. Jen nezápatit o požehnání jako Jákob u Jaboku. Prostě rezignuj. Zlořeč Bohu a zemři.

„Mluvíš jako nějaká bláhová žena“ odpovídá na to Job. Ty bláho! Job zůstává nejen bohobojný, on zůstává i milujícím manželem. On neřekne své ženě: „Ty jsi úplně blbá!“ Ale říká: „mluvíš jako nějaká bláhová žena,“ a já vím, že taková nejsi! To teď z tebe mluví někdo, kdo to tu v zákulisí celé osnuje a kuje na nás pikle. Ale tomu já naslouchat nebudu. A už vůbec se nebudu hádat s ním. Já se budu raději hádat s Hospodinem. A my čteme, že přitom všem se Job svými rty neprohřešil.

Bratři a sestry, když slavíme bohoslužby a modlíme se k Bohu, nijak se to nevyklučuje s tím, že občas vyjádříme i své negativní emoce nahromaděné díky všelijakým zklamáním a že si třeba zanádáme na poměry, které ve světě vládnou. To vše můžeme činit i před Hospodinem, aniž bychom se přitom všem svými rty prohřešili. Vždyť i v každém manželství je řešení konfliktů důležitou součástí vztahu a naopak velmi nebezpečné je jejich neřešení, potlačování a rezignace. Vlastně za žádných okolností se nehádat a vést tzv. tichou domácnost je i pro manželství svým způsobem ničující.

Stejně tak je tomu ve vztahu s Pánem Bohem, což je také jistá forma manželství. Job se uměl s Bohem pohádat až do krve. Ale nikdy se přitom nedopustil toho, že by Bohu zlořečil. A to je obrovský rozdíl, který musíme umět rozlišit. Ano, Job si beznadějně zoufá, sténá, vyčítá Bohu jeho jednání, obviňuje ho z nespravedlnosti, rve se s Bohem, drží ho pod krkem, ale jen proto, že se ho nemíní pustit. Když zlořečí, tak jen svému dni kdy se narodil. Boha nikdy neztrácuje a nikdy mu nezlořečí. Nežříká se Boha, neposílá ho k čertu, ale domáhá se odpovědi na své zoufalství. I přes veškerou frustraci Job říká: „I kdyby mě zabil a já už neměl co očekávat, přece bych chtěl před ním obhájit své cesty. Vždyť on je má spása.“ Wow! Toto říci, tak to je víra jako trám! Kam se hrabou všichni rádobykřesťané, které když někdo urazí, nebo kteří, když jim někdo jen maličko pohrozí, třeba sníženým společenským uplatněním, nebo třeba hrozbou invaze cizích náboženství nebo dokonce nedejbože zvýšením saláru, tak se hrouť a málem vystupují z církve. Což potom ti, které postihlo nějaké to skutečné neštěstí v podobě ztráty zaměstnání, nemoci, úmrtí v rodině nebo se na ně sypou ještě jiné jobovy zvěsti! Řekneme totéž co Job? „I kdyby mě zabil a já už neměl co očekávat, přece bych chtěl před ním obhájit své cesty. Vždyť on je má spása.“

Bratři a sestry, k životu patří nejen věci dobré, ale i zlé. Nebo také jinak: K životu patří nejen pohodlí, bezpečí a zajištěnost, ale také nejistota, nebezpečí, ohrožení a riziko. Je třeba znovu lidem vysvětlovat, že to vše je normální přirozenou součástí života. My jsme si příliš zvykli na to, že žijeme v bezpečném světě a prakticky nic nám nehrozí. Ztráta této iluze nás děsí. Ale copak máme přijímat od Boha jenom dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme? Job touto výpovědí rozhodně nevyjadřuje se zlem souhlas. Říká jen, že je třeba se naučit žít v reálném světě a nežít v iluzi. To je první věc, kterou si máme zapamatovat. Je třeba se naučit žít v reálném světě, kde je dobro i zlo.

A ta druhá věc, kterou chci říci: I v takovém světě, nebo spíš právě v takovém světě lze žít s vděčností za každý nový den. Právě proto, že na světě prožíváme věci dobré i zlé, máme důvod se radovat, když jsme i dnes ráno mohli vstát z postele. Kdyby bylo na světě pouze dobro, důvod k vděčnosti bychom si prakticky neuvědomovali. Ale čím více ohrožení, tím šťastnější je každá chvíle, kdy žijeme relativně dobře – chvíle, kterou si můžeme naplno užít a těšit se z ní pro její vzácnost. Vždyť „z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno.“ Tak mluví Job. Naše vděčnost Bohu přece není motivována životem v přepychu a luxusu. Skutečná vděčnost je překvapený údiv nad tím, že na světě přece jen existuje někdy i něco dobrého.

Modlitba: *Chvála buď tobě, Hospodine, za všechna dobrodiní, která pro svůj lid konáš. Radujeme se z toho, že věříme v milujícího Otce, který pro nás stvořil krásnou zemi a připravil království, které je bez konce. Amen.*